

613.6
150
MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA
UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
"NICOLAE TESTEMIȚANU"

CATEDRA IGIENĂ GENERALĂ
CATEDRA MEDICINĂ MILITARĂ ȘI EXTREMALĂ

Gh. OSTROFEȚ L. GROZA L. MIGALI V. DUMITRAȘ

IGIENĂ MILITARĂ

Chișinău + 2008

613.6
I 50

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA
UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
NICOLAE TESTEMIȚANU

CATEDRA IGIENĂ GENERALĂ
CATEDRA MEDICINĂ MILITARĂ ȘI EXTREMALĂ

Gh. OSTROFEȚ L. GROZA
L. MIGALI V. DUMITRAȘ

IGIENĂ MILITARĂ

675521

UNIVERSITATEA DE STAT
DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
"NICOLAE TESTEMIȚANU"
BIBLIOTECA

cd

Chișinău
Centrul Editorial-Poligrafic Medicina
2008

CZU 613.67 (075.8)

I-38

**Aprobat de Consiliul metodic central al USMF
Nicolae Testemițanu, proces-verbal nr. 2 din 15.02.2007**

Autori: *Gheorghe Ostrofeț, dr.hab.med., prof.univ.*

Lili Groza, dr.med., conf. univ.

Larisa Migali, lector sup.

V. Dumitraș, dr.med., conf.univ.

Recenzenți: *Grigore Friptuleac, șeful catedrei Igienă, dr. hab. med., profesor universitar*

Nicon Cârstea, lector superior la catedra Medicină militară și extremală

Ediția a doua a manualului „Igienă militară” conține aspecte privind asigurarea sanitaro-igienică a trupelor militare, organizarea și supravegherea sanitaro-igienică în aprovizionarea cu apă și alimente a militarilor, atât în timp de staționare, cât și de campanie.

O atenție deosebită se acordă studierii actelor normative în vigoare, elaborate de Ministerul Apărării al Republicii Moldova.

Redactor: *Sofia Fleștor*

Machetare computerizată: *Veronica Istrati, Elena Curmei*

Creectori: *Nadejda Koporskaia, Tatiana Colin*

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Igienă militară: [pentru uzul studenților] / Gh. Ostrofeț, L. Groza, L. Migali, ...; Univ. de Stat de Medicină și Farmacie Nicolae Testemițanu. Catedra Igienă generală. Catedra Medicină militară și extremală. – Ch.: CEP Medicina, 2008. – 436 p.

Bibliogr. p. 433–434 (21 tit.)

ISBN 978-9975-915-36-6

200 ex.

613.67 (075.8)

ISBN 978-9975-915-36-6

© C.E.P. Medicina, 2008

© Gh. Ostrofeț ș.a., 2008

INTRODUCERE

Igiena militară este o ramură de sine stătătoare a igienei și medicinei militare, care studiază legitățile acțiunii diferitor factori din pregătirea instructivă și habitatului trupelor asupra organismului militarilor, întru elaborarea măsurilor și mijloacelor de asigurare a unei bune capacități combative pe perioada de instruire și de menținere a ei în condiții de luptă. Obiectul de studiu al igienei militare sunt factorii externi și influența lor asupra sănătății militarilor, cu scopul de a le menține sănătatea și capacitatea de luptă.

Ca disciplină, igiena militară a apărut din necesitățile practice ale medicinei militare, deoarece printre problemele majore pe care le rezolvă ea, asigurarea sanitaro-igienică a trupelor, măsurile de profilaxie au o pondere substanțială.

Asigurarea sanitaro-igienică și antiepidemică este parte componentă a asigurării medicale a trupelor și are drept scop menținerea și întărirea continuă a sănătății militarilor, a capacității lor fizice, precum și prevenirea și combaterea bolilor transmisibile. Totodată, ea este principala știință ce studiază legitățile modificărilor în sănătatea efectivului militar, elaborează măsurile de menținere și fortificare a sănătății militarilor și de profilaxie a maladiilor.

Scopul final al igienei militare este menținerea capacității de luptă a militarilor, obiectul ei de studiu fiind influența factorilor de mediu asupra sănătății efectivului militar. Cu acest scop, igiena militară elaborează norme igienice, respectarea cărora stă la baza menținerii condițiilor sănătoase de serviciu în diferite genuri de arme.

Ca orice altă știință, igiena militară dispune de anumite metode de studiu, care pun accentul pe corelația dintre factorii de mediu și

sănătate în sistemul ostaș-unitate militară-mediul ambiant de instruire-activitate militară.

Pentru a studia factorii de mediu și influența lor asupra organismului militarilor, în igiena militară se aplică cele mai diverse metode: fizice, chimice, fiziologice, toxicologice, clinice, biochimice, morfologice, antropometrice, statistice etc.

În funcție de problemele de studiu, în igiena militară pot fi folosite experimente toxicologice asupra animalelor de laborator (acute sau cronice), studii în condiții de poligon. Spre exemplu, pentru a determina influența factorilor microclimatici din cazărmi asupra organismului ostașilor, se aplică următoarele metode de investigație: metode fizice – determinarea temperaturii, umidității, vitezei curenților de aer, radiației calorice; metode fiziologice – determinarea frecvenței cardiace, temperaturii corpului și tegumentelor, studierea senzațiilor termice subiective și a transpirației; metode sanitar-statistice – studierea indicilor de sănătate, a morbidității cu pierderea capacității de muncă etc.

O alimentație rațională a trupelor militare este importantă atât în timp de pace, când în condițiile actuale de instruire sunt necesare eforturi fizice și intelectuale sporite, cât și în timp de campanie, în condiții cu totul deosebite. E cunoscut faptul că în timp de pace e posibilă aprovizionarea cu produse proaspete și variate, iar respectarea și aplicarea normelor generale de igienă a alimentației se poate realiza în condiții bune în cadrul forțelor Armatei Naționale. De asemenea, existența unor blocuri alimentare moderne, bine amenajate și utilizate, a unui personal de înaltă calificare permite o prelucrare corespunzătoare a alimentelor și o varietate mare a meniurilor.

Nu același lucru se întâmplă și în timp de campanie, aici intervenind factorii specifici: mobilitatea sporită a trupelor, mecanizarea avansată, dotarea cu armament modern, precum și posibilitatea inamicului de a recurge la armele de distrugere în masă. Din

această cauză, una dintre particularitățile generale ale alimentației în condiții de campanie este înlocuirea alimentelor proaspete cu concentrate alimentare, cu pâine conservată sau pesmeți, legume uscate, cartofi deshidratați, produse sub formă de pulbere (praf de ouă) etc. Această situație este temporară și se întâlnește îndeosebi în anumite împrejurări sau modalități de luptă, când trupele nu au posibilitatea să țină o legătură directă și permanentă cu serviciile de asigurare materială. De asemenea, se reduc sortimentul produselor alimentare și numărul felurilor de bucate.

Ținând cont de posibilitatea protecției alimentelor prin ambalaje speciale, de acțiunea substanțelor radioactive și toxice de luptă, a microorganismelor patogene și toxinelor, care pot fi întrebuințate ca arme de luptă, în timp de campanie se complică și sarcinile de expertiză igienică a produselor alimentare.

Printre măsurile igienice care determină sănătatea și capacitatea de luptă a oștirilor, un loc de seamă îi revine aprovizionării cu apă potabilă. Importanța igienică mare a apei conduce la necesitatea de a o obține pentru unitățile militare în cantități considerabile. Istoria militară cunoaște o mulțime de cazuri de cedare a orașelor și a cetăților din cauza insuficienței de apă.

Igiena militară e strâns legată de alte discipline medicale, care aplică metode igienice: fiziologia, toxicologia, epidemiologia, climatologia, ergonomia etc. Igiena militară are tangențe și cu chimia, fizica, disciplinele tehnice, organizarea și tactica medicinei militare de campanie ș.a. Numai în strânsă colaborare cu alte discipline limitrofe, igiena militară poate să se dezvolte ca știință aparte și să-și realizeze scopurile.

Scopul didactic al igienei militare este instruirea studenților în problemele teoretice și practice de asigurare sanitaro-igienică a trupelor militare, în urma căreia studenții vor obține cunoștințe despre:

- legile de bază (cauzele, condițiile și patogenia) ale modificărilor sănătății efectivului militar în condiții de pace și de război;
- complexe de măsuri profilactice în trupe, particularitățile măsurilor profilactice referitoare la fiecare gen de oști, dotațiile tehnice pentru asigurarea sanitaro-igienică;
- structura, organizarea și realizarea măsurilor sanitaro-anti-epidemice în oști.

Luând cunoștință de bazele igienei militare, studenții trebuie să obțină următoarele deprinderi practice:

- de a efectua recunoașterea sanitaro-epidemiologică și supravegherea sanitară a surselor de aprovizionare cu apă, a punctelor alimentare de campanie, a adăposturilor antiaeriene și a altor obiective de activitate ale trupelor militare;
- de a analiza și aprecia rezultatele asigurării sanitare a trupelor, din această activitate rezultând măsurile profilactice concrete pentru anumite situații și anumite genuri de oști;
- de a planifica și a realiza măsurile profilactice în trupele militare;
- de a coordona activitățile profilactice cu serviciile militare.

Înșuirea igienei militare și obținerea deprinderilor practice depind de facultatea la care studiază studentul și de specialitate.

Lucrarea este destinată, în special, studenților și rezidenților-medici în vederea punerii la dispoziția lor, în conformitate cu programele analitice în vigoare, a unei informații mai ample privind problemele igienei militare, contribuind astfel la îndeplinirea sarcinii de bază a serviciului medical militar – fortificarea continuă a sănătății militarilor Armatei Naționale a Republicii Moldova.

Fiind conștienți de faptul că nu am izbutit să abordăm toate aspectele problemelor luate în dezbateri în această lucrare, le vom fi recunoscători tuturor potențialilor cititori pentru eventualele obiecții și sugestii.